

РЕШЕНИЕ

№ 744

гр. Шумен, 09.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ШУМЕН, XII-И СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Надежда Д. Кирилова

при участието на секретаря Теменужка Б. Димитрова
като разглежда докладваното от Надежда Д. Кирилова Гражданско дело № 20233630100422 по описа за 2023 година

Предявени са два установителни иска с правна квалификация чл. 422 от ГПК, във вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 240, ал. 1 от ЗЗД.

Производството по настоящото дело е образувано по искова молба от Р. Д. Ф., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Смядово, обл. Шумен, ул. „****“ № 2, вх. 1, ет. 5, ап. 20 чрез адв. В.П.т ШАК срещу К. С. Ч., ЕГН ***** и Е. С. Ч., ЕГН ***** - двете с постоянен адрес: гр. Шумен, ул. „***“ № 3, ет. 7, ап. 38 чрез адв. Д. Е. от АК -Варна.

Ищцата Р. Д. Ф. твърди, че предоставила паричен заем в размер на 400 лв. на С.С.Чв, баща на ответниците К. Ч. и Е. Ч.. Твърди, че паричният заем е даден на С.Ч. в присъствието на неговата майка - К. Х. Ч., с ЕГН *****.

Излага, че С.С.Чв, ЕГН ***** е починал на 22.03.2021 г. и негови наследници са двете му дъщери К. С. Ч., ЕГН ***** и Е. С. Ч., ЕГН ***** и поради тази причина именно към тях била насочена настоящата претенция за връщане на заетата сума в размер на 400 лв. Сочи, че С.Ч. е имал сериозно заболяване, като парите са му били нужни за неговото лечение, както и че вземал заеми и от други свои съсед и близки на семейството, като парите винаги са му били предоставяни в присъствието на майка му К. Ч.. Ищцата Р. Ф. твърди, че в конкретния случай му била предоставила сума в общ размер на 800 лв., като половината от тази сума /400 лв./ ѝ е била върната от страна на майка му К. Ч., като оставало да ѝ се върне сумата от 400 лв.

Ищцата излага, че през месец август 2020 г. С.Ч. постъпил във Военномедицинска академия МБАЛ - Варна, където му била извършена хирургична интервенция по повод Хроничен панкреатит, панкреатична фистула, както и че имал и придружаващо заболяване Карцином на дванадесетопръстника. Болничният му престой бил от 17.08.2020 г. до 26.08.2020 г., а операцията му била извършена на 19.08.2020 г., като за част от необходимите специализирани медицински консумативи било необходимо заплащане от страна на пациента, като на 20.08.2020 г. в касата на болницата били заплатени следните суми: по фактура № 2000086458 от 20.08.2020 г. – 1 572 лв. и по фактура № 2000086459 от 20.08.2020 г. - 1 152 лв., както и че това била само една малка част от средствата, които били необходими на С.Ч. за неговото продължително заболяване и лечението му.

Ищцата сочи, че съгласно чл. 5 от Закона за наследството двете му дъщери – ответниците К. С. Ч. и Е. С. Ч. наследяват по 1/2 от имуществото на баща си Стоян

Чилигиров, тъй като последният бил разведен. Излага, че двете ответници не били извършили отказ от наследството, оставено им от баща им.

Ищцата излага, че е информирала двете ответници, в качеството им на наследници на С.Ч., че баща им ѝ дължи 400 лв. и е поискала от тях да изпълнят неговото задължение към нея в качеството им на наследници с писмена покана, но въпреки това те не са сторили това.

Тъй като ответниците не ѝ заплатили дължимата сума, ищцата инициирала производство по чл. 410 от ГПК пред Районен съд – Шумен. Тъй като срещу издадената заповед било депозирано възражение от страна на длъжниците по реда на чл. 414 от ГПК, за ищцата възниква задължение да установи претенцията си по съдебен ред.

С настоящата искова молба предявява два обективно съединени положителни установителни иска с правно основание чл. 422 от ГПК, във вр. чл. 240, ал. 1 от ЗЗД, във вр. чл. 5 от ЗН, като моли съда да се произнесе с решение, по силата на което да признаете за установено, че К. С. Ч., ЕГН ***** и Е. С. Ч., ЕГН *****, в качеството си на наследници на С.С.Чв дължат разделно сумата от по 200 лв. за всяка от тях съобразно наследствения им дял, а именно по 1/2 ид. част, на Р. Д. Ф., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Смядово, обл. Шумен, ул. „***“ № 2, вх. 1, ет. 5, ап. 20, както и заплащане на направените по делото разноски.

В открито съдебно заседание ищцата, редовно призована, не се явява лично, а изпраща упълномощен представител – адв. В.П.т ШАК, който поддържа иска и моли същия да бъде уважен изцяло.

Препис от исковата молба, ведно с приложенията към нея са били редовно връчени на ответниците, като в законоустановения едномесечен срок от тяхна страна е депозиран писмен отговор. В отговора ответниците оспорват основателността на предявените искове, като считат, че не са пасивно легитимирани да отговарят по тези искове. Считат, че като страна в производството в качеството си на ответник следва да бъде конституирана тяхната баба К. Х. Ч., която била участник в заемните правоотношения с ищцата и която била върнала частично заемната сума на ищцата. Твърдят, че в качеството си на наследници на техния баща С.Ч. не са запознати с отношенията между ищцата Р. Д. Ф. и баба им К. Х. Ч., тъй като техният баща приживе никога не им бил споделял да е имал каквито и да отношения с ищцата. Излагат, че на 03.10.2023г. дата получили саморъчно съставена покана от ищцата за връщане на парична сума, с твърдения, сходни на изложените в исковата молба, с разлика, че в тази покана се твърдял общ размер на заем от 400 лв., а в настоящата искова молба се твърдял заем от 800 лв., върнат частично от бабата им. Твърдят, че дори и да се приеме, че е налице заемно правоотношение, то същото било със страни ищцата и К. Х. Ч., предвид факта, че според твърденията на ищцата, К. Ч. била присъствала при предаване на сумата от 800 лв. и последната била върнала частично получената сума. Излагат, че К. Ч. винаги се отнасяла към тях изключително лошо, никога не била полагала нито грижа за тях, нито имала нормално отношение като баба към внучета, държала се била като с чужди хора и не им била помагала по никакъв начин. Сочат, че в случая не се твърдяло наличието на писмен договор на заем, не се представяла разписка или друг писмен документ, установяващ реалното предаване на сумата, не се твърдяла също дата на предаване и ясни страни в правоотношението, въз основа на което се търси връщане. Също така излагат, че е налице пълно противоречие по изложените в исковата молба твърдения, като от тяхната съвкупност ставало ясно, че заемната сума била в размер на 400 лв., които обаче по твърденията на ищцата са ѝ били възстановени. От друга страна в исковата молба се твърдял заем в размер на 800 лв., от които 400 лв. били възстановени, а разликата не била, като участник в тези заемни правоотношения обаче била К. Чилигирова. Няма нито едно доказателство, представено към исковата претенция, което по някакъв начин да установява макар и косвено възникнал договор за заем, освен твърдението на присъствието на К. Ч.. Напълно възможно било обаче К. Ч. да била поискала и получила тези средства. Молят съда да постанови решение, с което да отхвърлите исковата претенция като

неоснователна и необоснована и да им присъдите направените по делото съдебно-деловодни разноски и адвокатски хонорар. В отговора излагат, че доколкото лицето К. Х. Ч. присъствала при предаването на сумата от 800 лв. и била върнала частично получената сума, поради което молят последната да бъде привлечено като трето лице помагач на страната на ответника. Освен това на основание чл. 219 от ГПК и при условията на чл. 222 от ГПК, молят К. Х. Ч. да ги замести в процеса и ответниците К. С. Ч. и Е. С. Ч. да бъдат освободени от участие в процеса.

Във връзка с искането на ответниците за привличане на трето лице -помагач на страната на ответниците е било конституирано трето лице - помагач – К. Х. Ч.. На същата са били изпратени препис от исковата молба, отговора на исковата молба и приложенията към тях. От нейна страна в законоустановения срок е депозиран писмен отговор. В отговора третото лице помагач заявява в случай, че предявеният иск е допустим и основателен. Излага, че синът ѝ С.Ч. имал заболявания, които лекувал продължително през годините, като последната операция, която му направили била през 2020 г. във ВМА - МБАЛ – Варна, като за лечението му били необходими сериозни средства за операцията и за консумативи, лекарства, храна и др. Заради разходите за лечение, които имал сина ѝ, се наложило да се теглят заеми, да се вземат пари от роднини, приятели и познати на заем. Излага, че ищцата Р.Ф. като тяхна близка била един от хората, от когото били взимали пари на заем. Твърди, многократно през годините са вземали заем от ищцата за суми от по 400 лв., които впоследствие ѝ връщали. Излага, че около последната операция на сина ѝ ищцата отново му дала пари в заем, заради разходите около лечението му. Била присъствала на даването на парите от нейна страна на сина ѝ при всичките пъти и знаела, че били останали тези 400 лв. да ѝ се върнат от сина ѝ, но след това сина ѝ починал и тези пари не ѝ били върнати. Излага, че тези задължения били написани на един лист, който сина ѝ държал в една папка, която само внучката ѝ – ответницата Е. Ч. знаела къде е, защото той ѝ гласувал голямо доверие, както и че преди да почине синът ѝ, последните му думи към нея били да помоли ответницата Е. Ч. да върнете борчовете му. Моли съда да се произнесе с решение, с което да уважи исковата молба като основателна.

В открито съдебно заседание ответниците, редовно призовани, не се явяват лично, а изпращат процесуален представител – адв. Д. Е. от ВАК, който счита предявените от ищцата искове за неоснователни и необосновани и моли да бъдат отхвърлени.

В открито съдебно заседание за третото лице – помагач на страната на ответника, редовно призовано, се явява лично, като счита предявените от ищцата искове за основателни.

ШРС, след като взе в предвид събраните по делото доказателства и становища на страните, преценени поотделно и в тяхната съвкупност и като съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа страна следното:

От събраните по делото доказателства, преценени поотделно и в съвкупност се установи от фактическа страна следното:

По делото са представени Епикриза, издадена от Клиника по хирургия във Военномедицинска академия - Многопрофилна болница за активно лечение – Варна, Фактура № 2000086458 от 20.08.2020 г. и Фактура № 2000086459 от 20.08.2020г., от които става ясно, че С.С.Чв, ЕГН ***** през периода от 17.08.2020 г. до 26.08.2020 г. е бил на лечение във Военномедицинска академия - Многопрофилна болница за активно лечение – Варна по КП № 189 – Оперативни процедури върху панкреас и дистален холедох, с голям и много голям обем и сложност, където е претърпял оперативна интервенция, по повод на която е заплатил по първата фактура сумата в размер на 1 572 лв., а по втората фактура – сумата в размер на 1 152 лв.

От представения по делото Препис извлечение от Акт за смърт на С.С.Чв, ЕГН ***** е видно, че последният е починал на 22.03.2021 г.

По делото е представена Покана за доброволно изпълнение от 24.09.2023 г., от която

става ясно, че ищцата Р. Д. Ф. е поканила ответницата К. С. Ч., в качеството ѝ на наследник на С.С.Чв да ѝ възстанови доброволно сумата в размер на 400 лв., дължима ѝ от нейния наследодател.

От представеният и приложен по делото Нотариален акт за покупко-продажба № 182, т. 12, рег. № 5498, дело 1281 от 2013 г. става ясно, че С.С.Чв, ЕГН ***** е собственик на дворно място от 850 кв. м., заедно с жилищни сгради от 87 кв. м. и 41 кв. м., селскостопанска сграда от 48 кв. м. и хангар от 32 кв. м., находящи се в гр. Смядово, ул. Шумен“ № 2, който съдът намира, че не е относим по делото.

От представеният и приложен по делото Нотариален акт за покупко-продажба № 175, т. 4, рег. № 2032 дело 423 от 2015 г. е видно, че С.С.Чв, ЕГН ***** също е собственик на празно дворно място от 738 кв. м., находящо се в гр. Смядово, ул. Шумен“ № 1А и дворно място от 461 кв. м., заедно с построена селскостопанска сграда от 142 кв. м., находящи се в гр. Смядово, ул. Шумен“ № 1А, който съдът намира, че не е относим по делото.

От приложеното ЧГД № 2601/2022 г. по описа на ШРС се установява, че ищцата Р. Д. Ф., ЕГН ***** подаде на 30.11.2022 г. по реда на чл. 410 от ГПК заявление, по което била издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК № 1 254/12.12.2022 г. за сумите, предмет на предявените в настоящото исково производство искове, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението до окончателното изплащане и за разноси в размер на по 162.50 лв. Срещу издадената заповед, длъжниците, в срока по чл. 414, ал. 2 от ГПК – на 11.01.2022 г., депозирали възражение по чл. 414 от ГПК.

За установяване на основанието, въз основа на което е предоставена сумата пари, както и това кога е сключен договора за заем, както и каква е уговорката за връщане на сумата от страна на заемателя, съдът по искане на ищцата е допуснал обяснения за обстоятелствата по делото на третото лице -помагач от страната на ответниците К. Х. Ч.. При поставени въпроси по реда на чл. 176 от ГПК в открито съдебно заседание на 04.10.2023 г. К. Ч. заявява, че заедно с покойния си син С.Ч. са вземали от ищцата на заем пари в размер на 400 лв. за преживяване, лекарства и лечение, но за това не са съставяли документи и не са я върнали, понеже е починал сина ѝ, както и че са вземали пари и друг път и са ги връщали. Обясненията на посоченото лице, потвърждават безспорното обстоятелство за предаване на процесната сума, но не установяват наличие на насрещни волеизявления за сключване на договор за заем, включително и за постигнати уговорки относно връщането на сума по такъв договор. От обясненията третото лице по никакъв начин не се установяват съществените елементи на договора за заем – кога е сключен, при какви условия, кога и как ще се предаде сумата – на вноски или на наведнъж, начин на погасяване.

Разпитана по искане на ответниците в хода на съдебното производство е свидетелката Ивелина Маринова Панайотова, майка на ответниците, бивша снаха на третото лице - помагач от страната на ответниците. Свидетелката в разпита си пред съда заявява, че „...Не знам Р. да е давала пари на моя бивш съпруг. Също не знам К. да е давала пари на Р., освен когато заплащаше труда на Р.. Аз и Стоян до последно бяхме в добри отношения. Самата аз съм му давала дребни суми пари, за да му помогна. Той имаше нужда от средства, но беше човек, който трудно би поискал пари, още по-малко от Р., предвид това, че тя е много тиха жена. Р. живее изключително скромно и виждайки я как работи в градинката на майка му, едва ли ще поиска точно от нея пари. Ако някой е вземал пари от Р., това е К. от името на Стоян.“. Показанията на сочената свидетелка, преценени при условията на чл. 172 от ГПК, също не установяват наличие на насрещни волеизявления за сключване на договор за заем, включително и за постигнати уговорки относно връщането на сума по такъв договор.

Други доказателства от значение за правния спор не са ангажирани.

При така установеното от фактическа страна, съдът приема от правна страна следното:

По допустимостта на иска:

Исковете са предявени от Р. Д. Ф., ЕГН ***** по реда и в срока по чл. 415, ал. 1 от ГПК, на основание чл. 422, ал. 1 от ГПК, след издаване по негово заявление в качеството ѝ на кредитор срещу ответниците К. С. Ч., ЕГН ***** и Е. С. Ч., ЕГН ***** в качеството им на длъжник, на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК № 1 254/12.12.2022 г. по ЧГД № 2601/2022 г. на ШРС, и след направено от длъжниците възражение срещу заповедта. Налице е идентичност на страните по заповедното и по настоящото исково производство. Претендира се установяване на вземане, съответно на задължението, посочено в заповедта за изпълнение. Ето защо, настоящият състав, предвид единството на настоящото и заповедното производство, приема, че **иска е допустим**.

По основателността на иска:

Съдът е сезиран с два положителни установителни иска за признаване за установено, че съществува вземане в полза на ищцата срещу всяка една от ответниците за сума в размер на по 200 лева /съобразно наследствения им дял, а именно по 1/2 идеална част/, представляващо задължение за връщане на заета сума по договор за паричен заем, сключен между ищцата Р. Д. Ф. и наследодателя на длъжниците С.С.Чв.

Предявяването на иск по реда на чл. 415, ал. 1 от ГПК и на основание чл. 422, ал. 1 от ГПК във връзка с издаването на заповед за изпълнение на парично задължение очертава пределите на предмета на настоящото дело, а именно – съществуването на посоченото в исковата молба вземане по заповедта за изпълнение. Доказателствената тежест, на основание чл. 154, ал. 1 от ГПК, е върху ищцата.

Основателността на предявения иск с правна квалификация чл. 240, ал. 1 от ЗЗД се обуславя от кумулативното наличие на предпоставките: валидно възникнало между страните правоотношение по договор за заем, елемент от съдържанието на което е задължението на заемателя да върне сумата, предмет на договора, настъпила изискуемост на задължението и релевирано от длъжника неизпълнение на същото.

С оглед разпоредбата на чл. 154, ал. 1 от ГПК доказателствената тежест за установяване на фактите, съставляващи основание на иска и имащи характер на положителни такива, се носи от ищеца, който трябва да проведе пълно и главно доказване. По отношение на неизпълнението, което като отрицателен факт от действителността - а именно неосъществяване на дължимо поведение за престиране на съответната парична сума, е достатъчно твърдението на ищеца, като ответната страна носи доказателствената тежест да установи положителния факт, който го изключва - точно изпълнение, като при липсата на ангажирани годни доказателства и доказателствени средства за последното, съдът следва да приложи неблагоприятните ѝ последици, като приеме за несъществуващи недоказаните факти, т. е. наличието на неизпълнение на договорното задължение.

За установяване на валидно правоотношение между страните с типичното за заема съдържание, следва да бъде доказан правопораждащия го факт - сключен договор. Договорът е винаги двустранна правна сделка и по необходимост включва взаимните, припокриващи се волеизявления на страните по нея. За да се приеме, че е сключен договор за заем, следва да се докаже, както обективизирането на волеизявление на заемодателя, така и волеизявление на заемателя. Договорът, съгласно разпоредбата на чл. 240 от ЗЗД е реален и се счита сключен с предаването на предмета му - заместими движими вещи, в случая, парична сума в размер на 400 лв., на заемателя. Последният обаче следва да изрази воля, съгласие - независимо от неговата форма, за получаването ѝ при условията на договора, т. е. при поето правно задължение да върне полученото.

В настоящото производство, ищцата следва да докаже, че страните по делото са насрещни страни по валидно двустранно облигационно правоотношение, създадено чрез сключване на неформален договор за заем на парична сума. Р. Д. Ф. твърди, че предоставила

на С.С.Чв /наследодателя на ответниците К. С. Ч. и Е. С. Ч./ сума в размер на 400 лева, която последният от своя страна се задължил да я върне. Ищцата, обаче, не ангажира никакви доказателства в подкрепа на твърденията си. Такива не се съдържат и в приложените писмени доказателства. От друга страна, липсва какъвто и да е писмен документ относно предаването на сумата в размер на 400 лева, представляваща паричен заем по сключения устен договор за паричен заем. Т. е., Р. Ф. не доказва наличието на сключен с С.Ч. договор за заем.

Поради това, съдът намира, че предявените иски по чл. 422, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 240, ал. 1 от ЗЗД се явяват неоснователни и недоказани, и следва да бъде отхвърлени.

По разноските:

Предвид отхвърлянето на исковата претенция, в полза на ищцата не следва да бъдат присъждани направените деловодни разноски по заповедното производство и по настоящото исково производство.

На основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, ищцата следва да бъде осъдена да заплати на ответниците направените разноски в настоящото исково производство в размер на 400.00 лв.

На основание разпоредбата на чл. 78, ал. 10 от ГПК на третото лице – помагач на страната на ответника разноски не се дължат.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Р. Д. Ф., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Смядово, обл. Шумен, ул. „***“ № 2, вх. 1, ет. 5, ап. 20 чрез адв. В.П.т ШАК **против** К. С. Ч., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Шумен, ул. „***“ № 3, ет. 7, ап. 38 чрез адв. Д. Е. от АК – Варна, в качеството ѝ на наследник на С.С.Чв, ЕГН *****, **иск с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 240, ал. 1 от ЗЗД, за признаване за установено съществуването на вземането** за парична сума в размер на 200.00 /двеста/ лева, представляваща задължение за връщане на заета сума по договор за заем, за което вземане е издадена заповед за изпълнение на парично задължение № 1 254/12.12.2022 г. по ЧГД № 2601/2022 г. по описа на Районен съд – Шумен, **КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН И НЕДОКАЗАН.**

ОТХВЪРЛЯ предявения от Р. Д. Ф., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Смядово, обл. Шумен, ул. „***“ № 2, вх. 1, ет. 5, ап. 20 чрез адв. В.П.т ШАК **против** Е. С. Ч., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Шумен, ул. „***“ № 3, ет. 7, ап. 38 чрез адв. Д. Е. от АК – Варна, в качеството ѝ на наследник на С.С.Чв, ЕГН *****, **иск с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 240, ал. 1 от ЗЗД, за признаване за установено съществуването на вземането** за парична сума в размер на 200.00 /двеста/ лева, представляваща задължение за връщане на заета сума по договор за заем, за което вземане е издадена заповед за изпълнение на парично задължение № 1 254/12.12.2022 г. по ЧГД № 2601/2022 г. по описа на Районен съд – Шумен, **КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН И НЕДОКАЗАН.**

ОСЪЖДА Р. Д. Ф., ЕГН *****, да заплати на К. С. Ч., ЕГН ***** и Е. С. Ч., ЕГН ***** направените разноски по делото в размер на 400.00 лв. /четиристотин лева/.

Решението е постановено при участие на трето лице – помагач на страната на ответника – К. Х. Ч., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Смядово, обл. Шумен, ул. ”Шумен” № 2.

На основание разпоредбата на чл. 78, ал. 10 от ГПК на третото лице – помагач на страната на ответника разноски не се дължат.

Решението подлежи на обжалване пред Шуменски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Шумен: _____